

Statutul și normativele privind viața studenților din Centrul Universitar Timișoara între 1956-1959

This work presents the situation of the Romanian students in the communist period, particularly from 1956 to 1959. The study gives relevant information on the communist legislation that governed the higher education in Romania, as well as on the rights of students and the student activities, and, at the same time, it focuses on the status of foreign students in Romania.

The youth was very important for the communist authorities who treated it with special attention because it represented not only an important tool of manipulation but also possible challenger of the system. The system wanted to transform it into a strong supporter of the line promoted by the communist regime. A special attention was paid to the problem of ideological education of students and to the formation of a worldview concept under the influence by Marxist-Leninist ideology, as the youth was deemed to be the future missionaries of the party.

The higher education responded through its organization and its content to the specific problems posed by the construction of socialism in the vision of the communist regime.

Key words: higher education, youth, activities, Romanian Labour Party.

Cuvinte-cheie: învățământ superior, tineret, activități, Partidul Muncitoresc Român.

1. Tineretul Român și activitățile culturale

Tineretul a reprezentat o preocupare pentru Partidul Muncitoresc Român (în continuare, P.M.R.). Educarea acestuia era o sarcină deosebit de importantă a tuturor celor care ocupau funcții în instituțiile de învățământ, precum și în partid și în organizațiile acestuia. În viziunea autorităților comuniste, instituțiile de învățământ superior erau deschise pentru cetățenii Republicii Populare Române (R.P.R.) și aveau ca scop pregătirea de cadre superioare, capabile să-și însușească științe și tehnici avansate, înarmate cu o bună cunoaștere a teoriei marxist-leniniste, fiind total devotate cauzei construirii socialismului și apărării păcii.

Instituțiile de învățământ superior din R.P.R. aveau stabilite următoarele ținte: să asigure pregătirea specialiștilor necesari economiei naționale, științei și culturii, cu o înaltă calificare; să îmbine teoria cu practica construirii socialismului în R.P.R.; să asigure educația ideologică și politică a studenților și a cadrelor didactice, pe baza învățării marxist-leniniste, să asigure ridicarea continuă a calificării profesionale a cadrelor didactice din instituțiile de învățământ superior; să valorifice contribuția adusă științei, literaturii, artei de oameni de știință, litere și artă din R.P.R., precum și contribuțiile nevalorificate sau intenționat ascunse de regimul burghezo-moșieresc; să studieze planurile de învățământ și programele de curs și să facă Ministerului Învățământului propuneri pentru îmbunătățire; să întocmească cursuri, manuale și material didactic ajutător, care să corespundă cerințelor științei, culturii, tehnicii înaintate; să realizeze lucrări de cercetare științifică, care să contribuie la rezolvarea celor mai importante probleme ale construirii socialismului în R.P.R. și la promovarea științei, tehnicii, culturii; să popularizeze cuceririle științei, tehnicii și culturii.

Pentru a duce la îndeplinire aceste sarcini conducerile instituțiilor de învățământ superior trebuiau să colaboreze cu organizațiile obștești care activau în cadrul acestora. Ministerul Învățământului conducea, îndruma și controla întreaga activitate didactică, metodic-științifică și administrativ-gospodărească în instituțiile de învățământ superior, ce depindeau de Ministerul Învățământului¹.

Studenții puteau să urmeze cursurile, fără deosebire de naționalitate, rasă sau sex, să dea examen de admitere, la disciplinele stabilite de Ministerul Învățământului*; să ceară consultații de la cadrele didactice; să se adreseze organelor de conducere ale facultății pentru rezolvarea unor probleme, inclusiv personale; să participe la cercuri științifice; să primească bursă de stat, legitimație și carnet de student. Studenții erau obligați să-și însușească profund și sistematic teoria marxist-leninistă și cunoștințele de specialitate; să-și ridice neconținut nivelul ideologic-politic și tehnico-științific; să respecte

¹ Arhivele Naționale Direcția Județeană Timiș (în continuare A.N.D.J.T.), Fond *Institutul Politehnic din Timișoara*, d. 131/1956, f. 28.

* Nu dau examen de admitere absolvenții școlilor medii care au obținut diplomă de onoare în condițiile stabilite de Ministerul Învățământului, dreptul de a fi admis pe baza acesteia se menținea numai pentru anul în care candidații au absolvit școala medie, după expirarea acestui termen erau obligați să dea examen. Cei cu diplomă de onoare aveau dreptul în învățământul superior doar în procent de 30% din numărul locurilor planificate, în cazul în care procentul era depășit, se instituiau discuții științifice conform profilului facultății respective, în scopul selecționării celor 30%.

regulamentul de ordine interioară, să îndeplinească în mod conștient și cu înalt simț al datoriei toate formele activității didactice; după absolvirea instituției de învățământ superior să lucreze acolo unde cereau necesitățile statului; să plătească taxa școlară în condițiile stabilite de Hotărârea Consiliului de Miniștri al R.P.R.²

Felul în care tinerii își petreceau timpul liber avea o mare importanță în educarea sănătoasă a acestora³. Educarea tineretului și studenților români era făcută în strânsă legătură cu directivele venite din partea Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice (U.R.S.S.). Sub semnul întăririi solidarității internaționale și al dezvoltării legăturilor prietenești cu tineretul din U.R.S.S., China și celelalte țări de democrație populară, cu tineretul și studenții iubitori de pace din întreaga lume, se sărbătoreau Ziua Mondială a Tineretului și Săptămâna Internațională a Studenților.

Se organizau adunări festive și programe artistice, la care participau atât studenții, cât și reprezentanți ai partidului. De exemplu, în 10-17 noiembrie 1956, cu ocazia sărbătoririi Zilei Mondiale a Tineretului și a Săptămânii Internaționale a Studenților la București, a luat cuvântul Ion Iliescu, președintele Comitetului de organizare al Asociațiilor Studențești din R.P.R., secretar al Comitetului Central al Uniunii Tineretului Muncitoresc (U.T.M.). În centrele universitare au luat cuvântul studenți sau absolvenți, membri ai biroului regional al Uniunii Tineretului Comunist (U.T.C.).

În acea săptămână în „Scânteia tineretului” s-au publicat materiale privind viața și activitatea tineretului și studenților din U.R.S.S., China, țările de democrație populară, materiale despre viața și condițiile grele de învățatură ale studenților din țările capitaliste, îndeosebi ale studenților, fii ai oamenilor muncii, materiale despre viața grea și condițiile grele de învățatură ale studenților din țara noastră pe timpul regimului burghezo-moșieresc, în comparație cu situația studenților în regimul democrației populare, precum și materiale privind activitatea Federației Mondiale a Tineretului Democrat (F.M.T.D.) și a Uniunii Internaționale a Studenților (U.I.S.) etc⁴.

Rezoluția Plenarei Comitetului Central al P.M.R. din 27-29 decembrie 1956 a luat în discuție îmbunătățirea nivelului de trai, dar și a învățământului românesc⁵. La Plenară, Pavel Țugui a criticat atitudinea intelectualilor din România, deoarece mulți se aflau încă sub influența ideologiei burgheze.

În zilele de 10 și 11 ianuarie 1957 a avut loc Plenara a doua a Comitetului Central al U.T.M. Aceasta avea în vedere și luarea unor măsuri de îmbunătățire a muncii politico-educative în rândul studenților. La această plenară a luat parte și Nicolae Ceaușescu, membru al Biroului Politic al Comitetului Central al P.M.R. Plenara chema organele și organizațiile U.T.M. din instituțiile de învățământ superior să pună în centrul activității lor munca de educație politică, ideologică a studenților pentru educarea comunistă, patriotică și internaționalistă a viitorilor specialiști și tehnicieni, să îndrume și să sprijine activitatea asociațiilor studențești, mobilizându-i pe toți studenții la învățământ, la muncă mai intensă științifică, obștească, culturală, artistică, sportivă, la rezolvarea problemelor gospodărești și de asistență socială studențească.

Plenara considera că toate organele și organizațiile U.T.M. trebuiau să desfășoare o susținută muncă politică în campania pentru alegerile de deputați în Marea Adunare Națională (M.A.N.), explicând tineretului politica partidului pentru ridicarea continuă a nivelului de viață al poporului⁶, în realitate se transmitea exact ce se dorea să se cunoască în vederea atingerii scopurilor propuse. În cursul zilei de 13 ianuarie 1957 a avut loc o ședință a cadrelor didactice de la catedrele de științe sociale din facultățile timișorene, care s-au întrunit pentru a dezbate documentele Plenarei din 27-29 decembrie 1956 a Comitetului Central al P.M.R. Expunerea asupra Rezoluției Plenarei a fost susținută de I. Varadi, secretar al comitetului regional de partid⁷.

Comitetul Central al U.T.M. analiza activitatea cercurilor științifice studențești de științe sociale și regulamentul lor de funcționare. Împreună cu Ministerul Învățământului propunea măsuri pentru

² *Ibidem*, ff. 44-46.

³ „Scânteia”, Anul XXVII, Nr. 4165, 26 martie 1958, p. 2.

⁴ A.N.D.J.T., Fond *Uniunea Tineretului Comunist*, d.19/1956, ff. 53-54.

⁵ *Rezoluția Plenarei Comitetului Central al P.M.R. din 27-29 decembrie 1956*, în „Scânteia”, Anul XXVI, Nr. 3796, 6 ianuarie 1957, p. 1.

⁶ *În urma măsurilor stabilite de Plenara Comitetului Central al P.M.R. din 27-29 decembrie 1956*, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3752, 15 ianuarie 1957, p. 1.

⁷ *Cuvântul profesorilor de științe sociale*, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3752, 15 ianuarie 1957, p. 1.

îmbunătățirea activității acestora, fiind organizate vizite ale studenților în alte centre universitare, precum și cluburi și colective sportive⁸.

Ministerul Învățământului a luat o serie de măsuri în vederea asigurării unei mai mari operativități în munca de conducere și gospodărire a instituțiilor de învățământ superior.

Din 1 ianuarie 1957 se constituie la universități și instituții de învățământ superior „Fondul instituției”, care urma să fie folosit pentru stimularea și dezvoltarea cercetărilor științifice ale cadrelor didactice, premiera celor mai buni studenți la învățătură, precum și dezvoltarea altor activități legate de ridicarea și îmbunătățirea continuă a nivelului învățământului superior. Tot începând cu 1 ianuarie 1957 s-a stabilit ca toate taxele școlare să rămână la dispoziția unităților de învățământ superior⁹.

Instituțiile de învățământ superior erau chemate să pregătească nu numai specialiști cu o înaltă calificare, ci și lucrători devotați fără limite cauzei construirii socialismului. Instituțiile de învățământ superior din U.R.S.S. acordau o atenție extrem de mare problemelor educației ideologice a studenților, formării unei concepții juste, marxist-leniniste despre lume. Munca în cercurile științifice avea o mare însemnătate educativă, totul fiind controlat de partid, ceea ce era important pentru activitatea viitoare a studenților în producție¹⁰.

Studiul individual era baza activității studentului de la cursurile de fără frecvență. Însușirea temeinică a materiei era asigurată numai printr-o muncă planificată, susținută și consecventă, muncă ce începea cu primele zile ale anului școlar. Planul calendaristic eșalona volumul materiei pe săptămâni. Respectarea lui era o condiție necesară pentru asigurarea succesului în munca individuală¹¹.

Au fost construite și amenajate spații noi de învățământ pentru: Institutul de Mine din Petroșani, Institutul de Petrol și Gaze din București, Institutul Agronomic din București și Iași, Institutul Pedagogic din Timișoara, Institutul Politehnic din Iași, Institutul Tehnic din Galați¹².

Învățământul superior constituia una din verigile principale ale sistemului de învățământ al statului. Pentru partid avea un rol important în participarea la construirea socialismului. Prin reforma din 1948 au fost înființate noi instituții de învățământ superior, în concordanță cu țelurile statului, au fost lărgite cele existente. Unitățile de învățământ superior au fost profilate în vederea satisfacerii nevoilor economiei naționale în continuă creștere și în vederea realizării revoluției culturale. S-a dat învățământului un conținut realist științific, fiind legat de nevoile de producție. Pentru a asigura formarea unei concepții științifice despre lume și societate, s-a introdus în învățământul superior predarea științelor marxist-leniniste. Instituțiile de învățământ superior și-au deschis porțile pentru fiii clasei muncitoare și ai țărânimii muncitoare. Muncitorii, tehnicienii, activiștii din producție, pe care vitregia regimurilor trecute i-a lipsit de posibilitatea de a face studii superioare, au putut frecventa cursurile facultăților datorită sprijinului material ce le-a fost acordat.

În ridicarea nivelului învățământului superior, un mare rol l-a avut folosirea experienței învățământului din U.R.S.S.

P.M.R. era preocupat de realizarea unei legături mai strânse a învățământului superior cu industria, transporturile, agricultura, comerțul și cu sectorul social-cultural; îmbunătățirea predării științelor sociale în instituțiile de învățământ superior; îmbunătățirea compoziției sociale a studenților (peste 50% – muncitori și țărani); se urmărea ca fiii de muncitori și țărani să ajungă la 70-75%; îmbunătățirea activității educative în rândul studenților; ridicarea continuă a calificării cadrelor didactice și îmbunătățirea condițiilor lor de muncă și de trai; îmbunătățirea bazei materiale, a activității administrative și a conducerii instituțiilor de învățământ superior.

Ministerul Învățământului și Culturii a elaborat până la 1 octombrie 1957 proiectul de lege referitor la organizarea și funcționarea învățământului superior din R.P.R. Anul universitar a început la 1 octombrie și se compunea din două semestre. Organizațiile de partid din instituțiile de învățământ superior aveau sarcina să mobilizeze corpul didactic și pe studenți în scopul ridicării neconținute a nivelului învățământului superior. Pentru a stimula calificarea cadrelor didactice Ministerul Învățământului și Culturii, de comun acord cu

⁸ Măsuri privitoare la îmbunătățirea activității tineretului, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3775, 7 februarie 1957, p. 1.

⁹ Crearea „Fondului Instituției” în unitățile de învățământ superior, în „Scânteia”, Anul XXVI, Nr. 3800, 11 ianuarie 1957, p. 3.

¹⁰ Rolul cadrelor didactice în munca de educare a studenților, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3978, 8 octombrie 1957, p. 2.

¹¹ A.N.D.J.T., Fond Institutul Politehnic din Timișoara, d. 105/1957, f. 1.

¹² Hotărârea Comitetului Central al P.M.R. și Consiliului de Miniștri cu privire la îmbunătățirea învățământului superior, în „Scânteia”, Anul XXVI, Nr. 3942, 26 iunie 1957, p. 1.

Ministerul Finanțelor, a propus Consiliului de Miniștri o completare a sistemului de salarizare, ținând seama de titlurile științifice ale cadrelor didactice, începând cu 1 ianuarie 1959¹³.

La 28 iunie 1957, ora 12.00, în amfiteatrul Institutului Pedagogic Timișoara a avut loc ședința care a prelucrat Hotărârea C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri cu privire la îmbunătățirea învățământului superior. C. Popa, directorul adjunct al Institutului Pedagogic, a citit textul. Au participat la discuție: conf. Victor Iancu; asistent S. Abraham; asistent N. Reghiș; prof. N. Apostolescu, decanul Facultății de Filologie; lector Ștefan Bojin; Ștefan Binder, șeful catedrei de limbi străine¹⁴.

La Institutul de Medicină a avut loc o adunare care a luat în discuție îmbunătățirea învățământului superior, îmbunătățirea muncii de educație și a condițiilor de trai ale studenților. Adunarea a combătut atitudinea lui I. Cotăescu, care a manifestat o tendință de minimalizare a rolului pe care îl au organizațiile de partid în problemele muncii științifice, a conducerii de către partid a organizațiilor de masă¹⁵.

Hotărârea cu privire la învățământul superior a fost primită cu o vie satisfacție. Pentru studenții de la facultățile de medicină s-a hotărât să se facă un stagiu de 1-2 ani de practică în clinică și spitale. Norma medie pe săptămână era de 2-6 ore curs și seminar, pentru profesori și conferențieri. Se propunea eliminarea supraîncărcărilor inutile¹⁶.

Admiterea studenților în anul I, pentru anul universitar 1958-1959, se făcea pe bază de concurs, atât la învățământul cu frecvență, cât și la învățământul fără frecvență. Se puteau prezenta la concursul de admitere în instituțiile de învățământ superior cu frecvență toți cetățenii R.P.R. care îndeplineau următoarele condiții:

- Au promovat examenul de maturitate (absolvire) al unei școli medii de cultură generală, examenul de diplomă al unei școli medii tehnice sau examenul de stat al unei școli pedagogice, au absolvit o facultate muncitorească sau o școală tehnică ce funcționa în condițiile H.C.M. nr. 1434/1956, cu durata de studii de 4 ani.
- absolvenții școlilor tehnice de maiștri sau maiștri din producție, care au absolvit o școală tehnică echivalentă cu școala tehnică de maiștri, prin ordinul Ministerului Învățământului și Culturii nr. 39681/1957.
- Se puteau prezenta la concursul de admitere absolvenții cu examen de bacalaureat ai fostelor licee teoretice, industriale sau comerciale.
- absolvenții școlilor tehnice.
- absolvenții școlilor pedagogice.

Conform prevederilor Hotărârii P.M.R. și ale Consiliului de Miniștri al R.P.R. cu privire la îmbunătățirea învățământului superior nr. 1003 din iunie 1957, ale Decretului nr. 188/1953, precum H.C.M. nr. 1434/1956 se primeau în instituțiile de învățământ superior la cursuri de zi, fără un alt concurs: fiii de muncitori, de țărani muncitori, muncitori și maiștri recrutați de întreprinderi. Se primeau la învățământul fără frecvență din instituțiile de învățământ superior, fără a se prezenta la concursul de admitere, absolvenții școlilor tehnice de muncitori calificați. Ei se puteau înscrie pe baza recomandării ministerului de care depindea întreprinderea, dacă aveau un stagiu în producție de cel puțin 2 ani. Înscrierea la concursul de admitere se făcea: între 15 august/14 septembrie – pentru învățământul cu frecvență; între 25 august/24 septembrie – pentru învățământul fără frecvență.

Candidații la concursul de admitere în instituțiile de învățământ superior dădeau probe la următoarele discipline:

La Facultatea de Matematică-Fizică a universităților și a Institutului Pedagogic Timișoara, la Facultatea de Construcții, de Construcții Feroviare, Drumuri și Poduri, Electromecanică, Minieră, Electronică și Telecomunicații, Electrotehnică, Electrotehnică și Energetică, Exploatarea Zăcămintelor de Țiței și Gaze, Geologie Tehnică, Hidrotehnică, Îmbunătățiri Funciare și Organizarea Teritoriului Agricol, Instalații și Utilaj (de construcții), Industrie Ușoară, Mașini și Utilaj Petrolifer, Mecanică, Mecanizarea Agriculturii, Metalurgie, Mine se dădeau probe la:

Algebră și trigonometrie – scris și oral
Geometrie plană și în spațiu – scris și oral

¹³ Hotărârea Comitetului Central al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al R.P.R. cu privire la îmbunătățirea învățământului superior, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3891, 27 iunie 1957, pp. 1-3.

¹⁴ Plenara cadrelor didactice ale Institutului Pedagogic, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3893, 29 iunie 1957, p. 1.

¹⁵ Problemele învățământului în dezbaterile adunării generale de alegeri la Institutul de Medicină, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3982, 12 octombrie 1957, p. 3.

¹⁶ *Ibidem*, p. 1.

Fizică – scris și oral

La Facultățile de Chimie, Chimie Industrială, Tehnologia Produselor Alimentare și Tehnica Pescuitului, Tehnologia și Chimizarea Țițeiului și Gazelor se dădeau probe la:

Matematică – scris și oral

Chimie – scris și oral

Fizică – scris și oral

La Facultatea de Arhitectură și Urbanism se dădeau probe la:

Matematici – scris și oral

Fizică – scris și oral

Desen – două probe practice

Probele de desen sunt eliminatorii și preced celelalte probe.

La Facultățile de Agricultură, Agricultură și Zootehnie, Horticultură, Silvicultură se dădeau probe la:

Științele naturale (botanică, zootehnie) – scris și oral

Chimie – scris și oral

Matematici – oral

La Facultatea de Științe Naturale (cu excepția secției de biologie – secundar geografie), precum și la secțiile de biologie: botanică, biologie, zootehnie, din cadrul Facultăților de Științe Naturale și Geografie, se dădeau probe la:

Anatomie și fiziologia omului – scris și oral

Bazele darwinismului, botanică și zootehnie – scris și oral

Chimie

La Facultatea de Geologie-Geografie, precum și la secțiile de biologie-secundar geografie, geografie-secundar biologie, geografie-fizică, geologie, din cadrul Facultăților de Științe Naturale-Geografie, se dădeau probe la:

Științe naturale (botanică, zoologie și bazele darwinismului) – scris și oral

Geografie fizică și economică a R.P.R. – scris și oral

Geografie fizică generală

La Facultățile de Filologie – secțiile de limba și literatura română, limba și literatura română-secundar limba și literatura germană, limbi orientale, teoria literaturii, critică literară și folclor, precum și la Facultatea de Istorie sau la secțiile de istorie din cadrul Facultăților de Filologie, de filologie, filozofie și istorie, de filologie și istorie, la secția de limba și literatura maghiară-secundar limba și literatura română, din cadrul Universității „C. I. Parhon”, se dădeau probe la:

Limba și literatura română – scris și oral

Limba străină respectivă (engleză, franceză, germană, latină, maghiară) – scris și oral

Istoria României – oral

Pentru limbile italiană, spaniolă și limbi clasică – proba pentru limba străină se dădea la limba franceză sau latină. Pentru limba maghiară, la una din limbile străine menționate, la alegere.

La Facultatea de Filozofie și la secțiile de filozofie și pedagogie-secundar limba și literatura română, din cadrul Facultăților de Filozofie și Istorie, se dădeau probe la:

Limba și literatura română – scris și oral

Istoria României – scris și oral

Psihologie – oral

La Facultățile de Științe Juridice și secția de științe juridice din cadrul Facultății de Economie Politică și Științe Juridice se dădeau probe la:

Limba și literatura română – scris și oral

Istoria României – scris și oral

Constituția Republicii Populare Română – oral

La Facultățile de Medicină, Stomatologie și Medicină Veterinară se dădeau probe la:

Anatomie și fiziologia omului – scris și oral

Zoologie și bazele darwinismului – scris și oral

Chimie – scris și oral

Fizică – oral

La Facultățile de Farmacie se dădeau probe la:

Baza mică și bazele darwinismului – scris și oral

Chimie – scris

Fizică – scris

La facultățile din cadrul Institutului de Științe Economice și Planificare (economie politică și planificare, finanțe, credit și evidență contabilă, comerț și statistică), precum și la secția de economie politică, din cadrul facultății de economie politică și științe juridice, se dădeau probe la:

Istoria României – oral

Geografie – scris și oral

Matematică – aritmetică și algebră – scris

Constituția R.P.R. – oral

Pentru secția de merceologie din cadrul Facultății de Comerț, în locul probelor de geografie se dădea o probă scrisă de chimie și o probă orală de fizică. La secția de economie comerțului exterior se dădea examen scris și oral la una din limbile rusă, franceză, germană, engleză, după alegerea candidatului.

La Institutele de Artă Teatrală și Cinematografică, Arte Plastice și Conservator se dădeau probe la:

Limba și literatura română – scris și oral

Probe practice pe specialități

Probele practice sunt eliminatorii și preced celelalte probe la:

Anatomie și fiziologia omului – scris

Limba și literatura română – scris

Probe practice

Pentru învățământul superior fără frecvență, concursul de admitere se organiza numai în instituțiile de învățământ superior unde exista secția fără frecvență respectivă. Probele la concursul de admitere în învățământul fără frecvență sunt aceleași ca pentru învățământul de zi¹⁷.

La Institutul Agronomic aveau dreptul să urmeze cursurile cetățenii R.P.R., absolvenți ai școlilor medii, fără deosebire de naționalitate, rasă sau sex. Se susțineau examene la: științele naturii (botanică, zoologie, geologie și biologie), fizică-chimie, matematică și limba română. Studenții care și-au îndeplinit majoritatea îndatoririlor prevăzute în planul de învățământ cu calificativul „Foarte bine”, iar celelalte îndatoriri cu calificativul „Bine” și au susținut proiectul de diplomă cu calificativul „Foarte bine” primeau diplomă de merit.

Cei care au obținut diplomă de merit se bucurau, de preferință, de următoarele drepturi:

– de a fi numiți în posturile vacante din specialitatea respectivă, în instituțiile de învățământ superior și institutele de cercetări științifice.

– de a fi admiși ca aspiranți în instituțiile de învățământ superior.

– de a fi trimiși la studii peste granițe sau în delegații științifice.

Pentru a asigura un înalt nivel calificativ procesului de învățământ, pentru a dezvolta la studenți deprinderea muncii individuale și aplicarea practică a cunoștințelor obținute, la Institutul Agronomic Timișoara se stabileau următoarele forme de activitate:

– cursuri (prelegeri) ținute de profesori și conferențieri

– consultații

– seminarii, lucrări practice de laborator, cabinete, ateliere, întâlniri de experiență și proiecte, sub conducerea profesorilor, conferențiarilor, lectorilor și asistenților.

– practică pregătitoare și practică de producție.

– lucrări și proiecte de diplomă.

– munca individuală a studenților.

Anul școlar se împarte în două semestre: primul semestru începe la 1 septembrie și se termină la 24 ianuarie și al doilea începe la 7 februarie și se termină la 30 iunie.

Vacanța – de iarnă: 25 ianuarie-6 februarie

– de vară: 1 iulie-31 august

Facultatea este o unitate didactică-științifică și administrativă, care cuprinde catedre ce realizează pregătirea studenților și aspiranților, aflată sub conducerea decanului¹⁸. În Institutul Agronomic din Timișoara se găseau organizații obștești, care cuprindeau studenți și cadre didactico-științifice și tehnico-administrative care activau pe bază de programe și statute proprii¹⁹. Limba rusă în acest institut superior se preda fără cărți,

¹⁷ A.N.D.J.T., Fond *Institutul Politehnic Timișoara*, d. 37/1958, ff. 11-19.

¹⁸ Idem, Fond *Institutul Agronomic din Timișoara*, d. 31/1953, ff. 2-9.

¹⁹ *Ibidem*, f. 11.

folosindu-se doar un suport mare pentru litere mobile, din care se compuneau articole de lectură, unele luate din cărți oficiale, iar altele compuse de studenți cu ajutorul profesorilor²⁰.

Studenții înscriși în anul I, care nu se prezentau la cursuri până în 5 octombrie, erau exmatriculați. Erau exceptați numai studenții care absentau motivat, cu aprobarea dată de decanate, până la 5 octombrie. Actele celor care nu au reușit la concursul de admitere erau restituite în termen de 3 zile de la afișarea rezultatelor. Media de admitere generală se obținea prin adunarea notelor de la toate probele (scrise, orale și practice) și se împărțea rezultatul obținut la numărul acestor probe²¹. La finalul facultății se stabileau teme pentru proiecte de licență, la care se adăuga și un examen de stat. Pentru Institutul Politehnic din Timișoara, studenții pregăteau la proiectele de licență următoarele teme: Pod metalic, Pod de Lemn, Bloc de locuințe, Gară pentru Timișoara, Pilon de radio, Linie de transport energie electrică, Pod metalic peste Bega, Garaj auto, Sală de sporturi pentru Timișoara, Fabrică de ciment²². Examenul de stat era parte integrantă din procesul de învățământ și aveau ca scop verificarea cunoștințelor fundamentale pe baza concepției marxist-leniniste despre lume. Prin urmare, la institutele politehnice și tehnice examenul de stat consta în susținerea unui proiect de diplomă.

La universități, institute pedagogice, institute de științe economice, medico-farmaceutice, agronomice, de educație fizică și de arte, examenul de stat consta din susținerea unei lucrări de diplomă ca primă probă și din două probe la 2-3 discipline stabilite prin planurile de învățământ. La Facultatea de Mecanizarea Agriculturii examenul de stat consta din susținerea unui proiect de diplomă și a unui examen de științe sociale. La institutele de arte lucrarea de diplomă consta, în general, din prezentarea unei creații originale după specificul institutului, pregătită în cursul ultimului an de studiu. Probele examenului de stat erau orale. Pentru anumite obiecte, se stabileau în planurile de învățământ, probele orale puteau fi completate cu probe practice²³. La sesiunea de stat din septembrie 1959 la Școala Pedagogică de Învățământ din Timișoara s-au prezentat 35 de candidați, dintre care 24 cu examen de diferențe la școală medie de cultură generală și la școală pedagogică, iar 11 candidați cu restanțe de la școlile pedagogice din Timișoara și Arad²⁴.

În sesiunea de examene se vedeau roadele muncii unui semestru sau a unui an²⁵. Taxele pentru studenți erau stabilite în funcție de categoria socială, în funcție de venit. Taxa școlară stabilită pe baza venitului (salar plafon) era de 600 de lei²⁶, la care existau reduceri în funcție de anumite prevederi ale regulamentului instituției superioare. Pentru veniturile agricole era stabilită o taxă de 2400 de lei anual. Pentru fiecare categorie socială era stabilită o anumită taxă²⁷.

Pentru studenți se aplicau o serie de sancțiuni și exmatriculări pentru diverse abateri de la regulamentele instituțiilor de învățământ superior. Una din cauzele exmatriculării era numărul mare de absențe nemotivate. În cazul îmbolnăvirii studenților, aceștia trebuiau să aducă la secretariatul facultății la care studiau certificatul medical eliberat de Policlinica Studentească. Pe baza acestuia se anula decizia de exmatriculare. Orice sancțiune a studenților era comunicată părinților prin Sfaturile Populare.

Alte abateri care erau sancționate: neîndeplinirea atribuțiilor pentru cei numiți responsabili cu anumite sarcini; responsabilii erau sancționați pentru tolerarea unor abateri din partea studenților aflați în subordine sau nu urmăreau pregătirea studenților, fapt ce atrăgea după sine scăderea nivelului disciplinar; atitudini de indiferență față de pregătirea specială; dovezi neserioase pentru motivarea absențelor; întâzieri repetate la cursuri sau manifestări obligatorii; neatenția la ore; lipsa de interes; note slabe la pregătirea specială, obținerea calificativului de insuficient la 3 materii²⁸. Sancționarea cu muștrare scrisă atrăgea după sine și reținerea bursei pe un număr de zile prevăzut de Instrucțiunile Ministerului Învățământului. Sancțiunile constau și în excluderea de la pregătirea specială.

Exista și o muștrare severă cu avertisment. Sancțiunile constau în: observație, muștrare, muștrare severă cu avertisment. Acestea erau trecute, la cererea decanatelor, de către secretariate în carnetele de student. Conform Regulamentului de Ordine Didactică al institutului de învățământ superior, aprobat de Ministerul Învățământului cu ordinul nr. 19 din 1 ianuarie 1954, capitolul IV, articolul 28, decanatul prezenta către rector

²⁰ Idem, d. 9/1949, f. 2.

²¹ Idem, d. 31/1953, ff. 20-21.

²² Idem, Fond *Institutul Politehnic din Timișoara*, d.135/1959, f. 6.

²³ *Ibidem*, f. 26.

²⁴ Idem, d. 63/1957, f. 75.

²⁵ *Studenții în examene – examene frumoase*, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3758, 22 ianuarie 1957, p. 3.

²⁶ A.N.D.J.T., Fond *Institutul Politehnic din Timișoara*, d. 1/1956, f. 1.

²⁷ *Ibidem*, f. 20.

²⁸ Idem, d.143/1957, ff. 8-11.

propuneri pentru aplicarea măsurilor disciplinare studenților²⁹. Pentru abateri, studenților le erau aplicate și alte sancțiuni, precum: evacuarea din cămine, ridicarea bursei pe 30 de zile sau pe un termen mai mic sau mai mare, suspendarea definitivă a bursei, suspendarea scutirii la taxa de cămin sau la regia cantinei³⁰.

Sanctiunile cu muștrare scrisă sau cu avertisment trecute în carnetul de student se puteau anula în cazul în care studentul adopta un comportament disciplinar în viitor. De exemplu, studenților Axinte Benedict, Epure Marius, Drăghici Ioan, Capra Gheorghe, Galea Mircea și Manolescu Dumitru, de la Institutul Politehnic, în 14 noiembrie 1957 le-a fost anulată sancțiunea³¹. Exmatricularea se făcea și în cazul unor condamnări penale pentru abateri grave de disciplină. Este cazul studenților Aurel Păuna, Baghiu Aurel, Barth Friederich, Muțiu Caius, Stanca Teodor etc., de la Institutul Politehnic, care au fost exmatriculați, după cum reiese din procesul-verbal nr. 124 din 3 decembrie 1956³². Existau tabele cu studenții exmatriculați, făcute în funcție de originea socială a studenților în cauză: muncitorească, colectivști, țărani săraci, țărani mijlocași, funcționari, mici meseriași, preoți, comercianți, burghezi, chiaburi.

De exemplu, în 16 aprilie 1957, situația cu privire la exmatriculările studenților, în funcție de originea socială, de la Institutul Politehnic din Timișoara, centralizată de șeful Serviciului de Cadre, Izsak Leopold, era următoarea:

Exista o centralizare clară cu privire la exmatriculările studenților din cadrul Institutului Politehnic din Timișoara³³.

ORIGINEA SOCIALĂ	NR. STUDENȚILOR EXMATRICULAȚI
Muncitorească	5
Colectiviști	1
Țărani săraci	4
Țărani mijlocași	12
Mici meseriași	3
Preoți	4
Comercianți	1
Burghezi	3
Chiaburi	1
Funcționari	21

Se aplicau sancțiuni și muștrări pentru personalul institutului, în caz de abateri disciplinare³⁴.

Decanul Facultății de Filologie, N. Apostolescu, afirma în 1957 că 68% din studenții promovați au obținut calificativul „Foarte bine”, iar 85% au fost integraliști. Tot acesta preciza că toate cadrele didactice ale Facultății de Filologie din Timișoara întâmpinau alegerile pentru M.A.N. prin activitate științifică și socială. Fiecare cadru era cuprins în planul științific al institutului cu studii ca: *Rohul cuvântului ca material de creație artistică*, la care lucra conferențiar V. Iancu; *Vocabularul mineritului din Valea Jiului* al lui I. Onu; *Istoria învățământului german în Banat* a lui Ș. Binder etc. În ce privește activitatea socială, s-au ținut mai multe conferințe în cadrul filialelor Asociației Române pentru Legături cu Uniunea Sovietică (A.R.L.U.S.) și Societății pentru Răspândirea Științei și Culturii (S.R.S.C.), în cadrul cursurilor organizate de sindicatele Operei și Teatrului din Timișoara etc., precum și conferințe ținute la cercul de filologie, înființat pe lângă facultate, unde au fost ținute, până acum, două conferințe, una tratând o problemă de istoria limbii literare române și o problemă de dialectologie germană³⁵.

Cristina TUDOR

²⁹ *Ibidem*, ff. 16-18.

³⁰ *Idem*, d.174/1958, f. 102.

³¹ *Ibidem*, f. 20.

³² *Ibidem*, f. 23.

³³ A.N.D.J.T., Fond Institutul Politehnic Timișoara, d. 165/1957, f. 6.

³⁴ *Idem*, d. 35/1957, f. 8.

³⁵ *Facultatea de Filologie din Timișoara întâmpină cu succese în muncă alegerile pentru Marea Adunare Națională* în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3768, 3 februarie 1957, p. 3.

BIBLIOGRAFIE:

IZVOARE

- a) Arhive
A.N.D.J.T., Fond *Uniunea Tineretului Comunist*.
A.N.D.J.T., Fond *Institutul Politehnic din Timișoara*.
A.N.D.J.T., Fond *Institutul Agronomic din Timișoara*.
- b) Presă
„Drapelul roșu”, 1957, 1958, 1959.
„Scânteia”, 1957, 1958, 1959.

BIBLIOGRAFIE SPECIALĂ:

- A avut loc a doua Spartachiadă de vară a tineretului*, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3819, 2 aprilie 1957.
- Adunarea absolvenților Institutului Agronomic*, în „Drapelul roșu”, Anul XVI, Nr. 4386, 3 martie 1959.
- Antonovici V., *Studenții în practică*, în „Drapelul roșu”, Anul XVI, Nr. 4541, 5 august 1959.
- Cămin nou pentru studenți*, în „Drapelul roșu”, Anul XV, Nr. 4281, 1 octombrie 1958.
- Crearea „Fondului Instituției” în unitățile de învățământ superior*, în „Scânteia”, Anul XXVI, Nr. 3800, 11 ianuarie 1957.
- Cuvântul profesorilor de științe sociale*, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3752, 15 ianuarie 1957.
- Deschiderea cursurilor la Timișoara*, în „Scânteia”, Anul XXVII, Nr. 4336, 3 octombrie 1958.
- Deschiderea cursurilor Universității Populare*, în „Drapelul roșu”, Anul XVI, Nr. 3978, 8 octombrie 1957.
- „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3801, 12 martie 1957.
- „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3821, 4 aprilie 1957.
- „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3334, 18 aprilie 1957.
- „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3978, 8 octombrie 1957.
- „Drapelul roșu”, Anul XV, Nr. 4282, 2 octombrie 1958.
- „Drapelul roșu”, Anul XV, Nr. 4284, 4 octombrie 1958.
- Facultatea de Filologie din Timișoara întâmpină cu succese în muncă alegerile pentru Marea Adunare Națională*, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3768, 3 februarie 1957.
- Hotărârea Comitetului Central al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri cu privire la îmbunătățirea învățământului superior*, în „Scânteia”, Anul XXVI, Nr. 3942, 26 iunie 1957.
- Hotărârea Comitetului Central al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al R.P.R. cu privire la îmbunătățirea învățământului superior*, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3891, 27 iunie 1957.
- Hotărârea Comitetului Central al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al R.P.R. cu privire la reorganizarea mișcării de cultură fizică și sport din R.P.R.*, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3896, 3 iulie 1957.
- Hotărârea Comitetului Central al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al R.P.R. privind îmbunătățirea învățământului seral și fără frecvență de cultură generală și superior*, în „Scânteia”, Anul XXVIII, Nr. 4469, 11 martie 1959.
- În urma măsurilor stabilite de Plenara Comitetului Central al P.M.R. din 27-29 decembrie 1956*, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3752, 15 ianuarie 1957.
- Învățământul Politehnic*, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3826, 10 aprilie 1957.
- La deschiderea noului an universitar*, în „Scânteia”, Anul XXVII, Nr. 4336, 3 octombrie 1958.
- Măsuri privitoare la îmbunătățirea activității tineretului*, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3775, 7 februarie 1957.
- Plenara cadrelor didactice ale Institutului Pedagogic*, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3893, 29 iunie 1957.
- Popa Ioan (student, anul II la Institutul de Medicină Timișoara), *Studenții pe ogoarele patriei dragi*, în „Drapelul roșu”, Anul XVI, Nr. 4518, 9 iulie 1959.

Problemele învățământului în dezbaterile adunării generale de alegeri la Institutul de Medicină, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3982, 12 octombrie 1957.

Rădoi M. (rector al Institutului Politehnic Timișoara), *Institutul Politehnic din Timișoara în anii de după reforma învățământului*, în „Drapelul roșu”, Anul XVI, Nr. 4361, 6 ianuarie 1959.

Rădoi M., *La începutul de an universitar*, în „Drapelul roșu”, Anul XVI, Nr. 4590, 2 octombrie 1959.

Rezoluția Plenarei Comitetului Central al P.M.R. din 27-29 decembrie 1956, în „Scânteia”, Anul XXVI, Nr. 3796, 6 ianuarie 1957.

Rolul cadrelor didactice în munca de educare a studenților, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3978, 8 octombrie 1957.

„Scânteia”, Anul XXVII, Nr. 4161, 12 martie 1958.

„Scânteia”, Anul XXVII, Nr. 4165, 26 martie 1958.

Studenții în examene - examene frumoase, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3758, 22 ianuarie 1957.

Știri din facultăți, în „Drapelul roșu”, Anul XVI, Nr. 4409, 1 martie 1959.

Țunea Alexandra, *Studenții, constructori*, în „Drapelul roșu”, Anul XVI, Nr. 4541, 5 august 1959.

Un nou laborator pus la dispoziția studenților, în „Drapelul roșu”, Anul XIV, Nr. 3797, 7 martie 1957.